

ROMI HAUSMAN

**DRAGO
DETE**

Sa nemačkog prevela
Ljiljana Volić

**Čarobna
knjiga**

Za Katerinu, naravno.

„Ništa nije tužnije od smrti iluzije.“

Artur Kestler

Studentkinja (23) nestala u Minhenu

Minhen (LR) – Policija iz Minhena ispituje tragove o tome gde se nalazi Lena Bek (23) iz Hajdhauzena, u Minhenu. U noći između srede i četvrtka studentkinja je, prema izjavama svedoka, bila do 5 sati ujutru na zabavi u delu grada Maksforštat. Na putu ka kući razgovarala je telefonom sa jednom drugari-

com. Od tada je njen mobilni isključen. Potraga za njom u gradskom području Minhena u petak nije dala rezultat. Lena Bek je visoka 1,65 metara, nežne je građe i ima plavu kosu do ramena. Nosila je srebrnu majicu, crne farmerke, crne čizme i tamnobraon kaput.

Prvog dana izgubila sam osećaj za vreme, dostojanstvo i jedan kutnjak. Ali zato sada imam dvoje dece i jednu mačku. Njihova imena sam zaboravila, osim imena mačke, gospođice Tinki. Imam i muža. On je visok, ima kratku crnu kosu i sive oči. Posmatram ga krajičkom oka dok sedim tik uz njega na izlizanoj sofi. Ispod njegovog zagrljaja pulsiraju povrede koje se provlače od gornjeg dela mojih leđa nadole, kao da svaka od njih ima svoj sopstveni puls. Na mom čelu gori posekotina. Tu i tamo zacrni mi se pred očima ili vidim bele munje. Tada jednostavno pokušavam samo da dišem.

Teško je reći da li je zaista veće ili je on jednostavno samo tako odlučio. Na prozorima su zašrafljene izolacione ploče. On stvara dan ili noć. Kao Gospod. Pokušavam da ubedim sebe da sam najgore već prošla i samo slutim da ćemo uskoro ići zajedno u krevet. Deca su već obukla svoje pižame. Ova na dečaku je već malo okraćala, dok rukavi na devojčicinoj još uvek sežu dosta preko ručnog zgloba. Deca kleče na podu udaljena nekoliko koraka od sofe i drže dlanove okrenute ostacima toplote iz pećke na drva. Vatra je izgorela u crnu kupu, kroz koju se samo još ponegde provlače crvene užarene vene. U celu tu nenormalnost situacije mešaju se i piskavi dečji glasovi uz veselo brbljanje. Šta tačno govore, ne razumem. Čujem ih kao kroz vatu, dok sama razmišljam kako ću ubiti njihovog oca.

NOĆ NESREĆE

Hana

Na početku je lako. Držim leđa uspravno i duboko dišem. Penjem se u kola hitne pomoći i vozim se sa njima. Govorim ljudima u narandžastim jaknama mamino ime i da je njena krvna grupa AB negativna. AB negativna je najređa krvna grupa i ne može da ima antitela protiv krvnih grupa A i B. To znači da mama može da dobije krv svih drugih krvnih grupa. To znam jer smo na časovima već govorili o krvnim grupama. I jer tako piše u debeloj knjizi. Verujem da sam sve dobro uradila. Tek kada slučajno pomislim na svog brata, moje koleno počne da drhti, desno. Džonatan će se bez mene sigurno bojati.

Koncentriši se, Hana. Ti si ipak već velika devojčica.

Ne, danas sam mala i glupava. Hladno je, previše je svetlo, pišti. Pitam odakle dolazi to pištanje, a čovek u narandžastoj jakni mi kaže: „To je srce tvoje mame.“

Ono nije još nikada pištalo, srce moje majke.

Koncentriši se, Hana.

Klimam se u vožnji, zatvaram oči. Srce moje majke pišti.

Vrisnula je, nešto je prasnulo. Ako srce moje majke sada prestane da pišti, to će biti poslednje što sam od nje čula, vrisak i prasak. A nije mi rekla ni laku noć.

Kola hitne pomoći su poskočila, onda se zaustavljaju.

„Stigli smo“, govori čovek. Misli: u bolnicu.

Bolnica je zgrada u kojoj lekari pomažu da se izleče bolesti ili povede.

Čovek kaže: „Hajde, dođi, devojčice.“

Moje noge hodaju automatski i tako brzo da ne mogu da stignem da izbrojim svoje korake. Idem za ljudima koji guraju zveckava nosila kroz velika staklena vrata ispod jako osvetljenog natpisa „Hitan prijem“ i onda dalje preko dugačkog hodnika. Kao na komandu, roje se sleva i zdesna pomagači i mešaju se mnogi uzbuđeni glasovi.

„Ne možeš sa nama unutra“, kaže debeli čovek u zelenom mantilu i pomera me malo u stranu kada smo stigli do sledećih velikih vrata na kraju dugačkog hodnika. „Poslaćemo nekoga da se pobrine o tebi.“ Njegov kažiprst leti u pravcu reda stolica pored zida. „Dotle idi sedi tamo.“

Ja hoću nešto da kažem, ali reči ne izlaze, a čovek se ionako već odavno okrenuo da bi nestao iza vrata zajedno sa ostalim pomagačima. Brojim stolice pored zida – sedam. On nije rekao na koju stolicu treba da sednem, taj debeli u zelenom mantilu. Nisam ni primetila da sam počela da grickam nokat na palcu. *Koncentriši se, Hana. Ti si ipak velika devojčica.*

Savijenih nogu i privučenih na sredinu stolice sedim i čupkam borove iglice i male braon pločice od kore sa donjeg dela moje haljine. Večeras sam se prilično isprljala. Ponovo mi je na pamet pao Džonatan. Jadni, mali Džonatan, koji je ostao kod kuće i mora da sprema. Zamišljam da plače, jer ne zna kako da izvadi fleke sa tepiha u dnevnoj sobi. Sigurna sam da u ostavi imamo pravo sredstvo za to, ali je tata ta vrata osigurao sa dve brave. Mera predostrožnosti, pored mnogo njih koje smo morali da imamo. Čovek uvek treba da bude oprezan.

„Zdravo?“, ženski glas.

Skačem sa stolice.

„Ja sam sestra Rut“, smeje se žena i hvata me za ruku da bi je protresla. Govorim joj da se zovem Hana i da je Hana palindrom. Palindrom je reč koja se jednako čita sleva i zdesna.¹ Kao dokaz,

¹ Hannah (nem.). (Prim. prev.)

izgovaram svoje ime slovo po slovo, prvo s jedne, onda s druge strane. Sestra Rut se smeška još uvek i kaže: „Razumem.“

Ona je starija od mame, ima već sedu kosu i pomalo je okruglasta. Preko svetložute haljine nosi šareni štrikani džemper koji izgleda veoma toplo i na koji je zakačen bedž sa licem pande. *Be happy*, piše. To je na engleskom i znači „Budi srećan“. Uglovi usana mi podrhtavaju.

„Ali ti nemaš nikakve cipele, dete“, primećuje sestra Rut, a ja mašem palcem na levoj nozi kroz rupu na hulahopkoma. Jednog od svojih dobrih dana mama bi već ušila to mesto. Sigurno bi me grdila kada bi znala da sam opet tako brzo pocepala svoje hulahopke.

Sestra Rut izvlači maramicu iz džepa mantila, jer misli da plaćem. Zbog rupe na čarapi ili zbog mame. Ne govorim joj da se zapravo radi samo o previše jakom svetlu neonske sijalice sa plafona, koje me zaslepljuje, nego: „Hvala, to je veoma pažljivo od Vas.“ Mora se uvek biti uctiv. Mora se uvek govoriti *molim* i *hvala*. Moj brat i ja uvek kažemo *hvala* kada nam mama daje slatkiše, iako ih ne volimo. Ne prijaju nam. Ali su važni zbog vitamina. Kalcijum, kalijum, magnezijum i Be-vitamini važni su za razmenu materija i izgradnju krvi. Mi svakoga dana jedemo tri, osim ako su zalihe nestale. Onda želimo da se tata brzo vrati kući i da je usput svratio u kupovinu.

Uzimam maramicu, tapkam njome preko očiju i izduvavam nos, pa je vraćam sestri Rut. Ne sme se zadržavati ništa što pripada drugima. To je krađa. Sestra Rut se smeje i ponovo stavlja maramicu u džep. Naravno, pitam za mamu, ali sestra Rut kaže samo: „Ona je u najboljim rukama.“ Ja znam da to zapravo nije odgovor, nisam baš tako glupa.

„Kada mogu kod nje?“, pitam, ali ni na to ne dobijam odgovor.

Umesto toga, sestra Rut kaže da će me odvesti u sobu za odmor da bi potražila da li tamo ima neki par kućnih patika koje bih mogla obući. Te patike su nešto kao natikače. Džonatan i ja smo morali kod kuće takođe da nosimo pantofle, jer se pod slabo zagrevao, ali

uglavnom smo to zaboravljali i tako prljali čarape. Mama bi nas tada grdila. Jer još nije dan za pranje veša, a tata je grdio nju jer nije dobro oprala pod. Čistoća je važna.

Soba za odmor je velika prostorija, najmanje pedeset koraka od vrata do suprotnog zida. U sredini su tri stola, svaki sa po četiri stolice. Tri puta četiri je dvanaest. Jedna stolica stoji ukoso. Tu je očigledno neko jeo i onda nije za sobom vratio stolicu na mesto kada je odlazio. Nadam se da je zbog toga upao u nevolje. Red je, naime, jako važan. Na levom zidu prostorije nalazi se metalni ormar sa mnogo pojedinačnih pregradaka, koji se mogu otvoriti, a iz gotovo svake brave visio je mali ključ, i krevet na sprat, takođe od metala. Pravo su dva velika prozora, kroz koje može da se vidi noć. Crna i bez zvezda. Desno je čajna kuhinja. Tamo na radnoj površini stoji čak i jedan otvoreni grejač za vodu. Ali vrela voda može da bude veoma opasna. Iznad temperature od 45 stepeni koža bude spržena. Iznad 60 stepeni belančevine u ćelijama kože se zgrušavaju i zbog toga umiru. U kuvalu se temperatura vode podiže na 100 stepeni. Mi isto imamo kod kuće jedno kuvalo, ali stoji zaključano.

Sestra Rut kaže: „Sedi mirno.“

Tri puta četiri je dvanaest. Dvanaest stolica, moram razmisliti. Crnilo bez zvezda iza stakla prozora odvlači mi pažnju.

Koncentriši se, Hana.

Sestra Rut odlazi do ormara i otvara jedan po jedan pregradak i ponovo ih zatvara. Nekoliko puta je izgovorila razvučeno: „Hmmmmm.“ A između toga su kloparala metalna vrata. Sestra Rut je pogledala preko ramena u mom pravcu i još jednom rekla: „Da, sedi mirno, dete.“

Prvo sam pomislila da treba da uzmem onu stolicu koja je već ionako stajala ukoso. Ali to ne bi bilo ispravno. Svako mora da pospremi iza sebe. Da preuzme odgovornost. *Ti si velika devojčica,*

Hana. Klimam glavom uprazno i tajno brojim eci-peci-pec. Preostaje jedna stolica sa koje imam dobar pregled na vrata i koju ću kasnije, naravno, uredno vratiti na mesto kada sestra Rut bude rekla da sam završila sa sedenjem.

„I, dakle“, smeška se ona okrenuvši se ka meni držeći roze gumene papuče. „One su, doduše, malo veće, ali bolje nego ništa.“ Stavlja mi papuče ispred nogu i čeka da u njih uskočim.

„Slušaj, Hana“, kaže dok skida svoj štrikani džemper. „Tvoja mama nije imala nikakvu ručnu torbu sa sobom kada se desila nesreća. To znači da nemamo nikakav dokument o njoj niti bilo kakav drugi papir.“

Uхватила me je za ruku, držala je ispruženu, navukla otvor za ruku svog štrikanog džempera preko moje šake. „I sada nemamo ni ime ni adresu. I, nažalost, nikakav kontakt za slučaj hitnosti.“

„Ona se zove Lena“, pomagala sam i dalje, kao i malopre u kolima hitne pomoći. Čovek mora uvek da bude spreman da pomogne. Moj brat i ja uvek pomažemo mami kada njeni prsti drhte. Ili kada zaboravlja stvari, naša imena na primer, ili kada je vreme da ide u toalet. Mi je tada pratimo u kupatilo da se ne sruši sa daske ili ne napravi neku drugu glupost.

Sestra Rut je u međuvremenu stigla do drugog rukava. Po mojim leđima se prijatno širi preostala toplota koja je još bila skrivena u vunenom džemperu.

„Da“, kaže ona, „Lena, divno. Lena bez prezimena. Tako je pomoćnik iz hitne pomoći već zapisao.“ Dok ona uzdiše, mogu da osetim miris njenog daha. Miriše na zubnu pastu. Vuče moju stolicu grebući patos sve dok konačno nisam sedela tako da ona može da čučne ispred mene a da glavom ne udari o ivicu stola. Ivica stola može da bude veoma opasna. Mama je već više puta udarala o ivicu stola kada je imala napade.

Sestra Rut počinje da mi zakopčava štrikani džemper. Kažiprstom prenosim na butinu cikcak liniju njenog razdeljka. Čak nadesno,

pravo, cak nalevo, pravo, cak još jednom nalevo, kao kriva munja. Sestra Rut kao da je osetila moj pogled na koži svoje glave, pa odjednom podiže pogled.

„Možemo li nekoga pozvati telefonom, Hana? Možda tvog tatu? Znaš li napamet vaš broj telefona?“

Odmahnula sam glavom.

„Ti imaš oca?“

Klimnula sam.

„I on živi sa vama? Sa tobom i tvojom mamom?“

Klimnula sam još jednom.

„Zar ga nećemo pozvati? On mora da zna da je tvoja mama doživela nesreću i da ste vi ovde u bolnici? On se sigurno brine kada ne dođete kući.“

Cak nadesno, pravo, cak nalevo, pravo, cak još jednom nalevo, kao iskrivljena munja.

„Reci mi, Hana, jesi li nekada već bila u bolnici. Da li je tvoja mama već nekada bila u bolnici, možda čak ovde u ovoj? Onda bismo mogli u našem superpametnom kompjuteru da potražimo vaš broj telefona.“

Odmahnula sam glavom.

„Otvorene rane mogu da se očiste i urinom. To dezinfikuje, zgrušava belančevine i umanjuje bolove, kraj.“

Sestra Rut me je dohvatila za ruke. „Pa dobro, znaš šta, Hana? Ja ću nam sad skuvati čaj i onda ćemo malo popričati, ti i ja. Šta kažeš?“

„O čemu da pričamo?“